

Vlaamse Juristenvereniging

Deze bijdrage werd door de Vlaamse Juristenvereniging geselecteerd en valt buiten de redactionele verantwoordelijkheid van het Rechtskundig Weekblad

Recht en Literatuur: een pittig literair debat u aangeboden door de Vlaamse Juristenvereniging

Law is a profession of words. In dit bekende credo van David Mellinkoff zit in principe de hele idee achter de Recht en Literatuur-beweging vervat. De juristerij is immers volledig aangewezen op het woord om zichzelf tot uiting te brengen. Wat de vorm van dat woord betreft, mag opgemerkt worden hoe het geschreven woord het gesproken woord steeds vaker naar de achtergrond verdringt in de hedendaagse juridische wereld. Denk bijvoorbeeld aan de toenemende populariteit van puur schriftelijke procedures, bijvoorbeeld bij het Grondwettelijk Hof, waar slechts in een vierde van de zaken nog effectief gepleit wordt. Deze primauteit van het geschreven woord in het recht stelt ons in staat om de brug te slaan naar die andere essentieel schriftelijke uitdrukking van taligheid: de letteren, ofte de literatuur. Op deze brug tussen het recht en de literatuur bevindt zich het eigenlijke onderwerp van dit bericht, namelijk de interdisciplinaire beweging van Recht en Literatuur, of *Law and Literature* in het internationale discours.

De *Law and Literature*-beweging kan – kort door de bocht weliswaar – worden uitgesplitst in twee deelgebieden. In de eerste plaats is er *Law in Literature*, waar men het recht bestudeert zoals dat voorkomt in de (klassieke en hedendaagse) literatuur. We denken daarbij aan het Griekse drama *Antigone*, Charles Dickens' meesterlijke *Bleak House* of Harper Lee's ontluisterende *To Kill A Mockingbird*. Ook in de Nederlandstalige litera-

tuur vinden we echter voorbeelden van juridische verhalen (*legal novels*): wie genoot immers nooit van de licht absurde ondertoon in Elsschots *Lijmen/Het been* of van de zakelijke verteltrant in Bordewijks *Karakter*, verfilmd met een schitterende Jan Declair als antagonist? Als tweede deelgebied is er *Law as Literature*, dat bepaalde literaire technieken toepast op het recht. In dat opzicht is bijvoorbeeld hermeneutiek essentieel en wordt beklemtoond hoe juristen hun «*literary imagination*» kunnen vormen door het lezen van literatuur. Bepaalde hedendaagse auteurs, bijvoorbeeld de Nederlandse Jeanne Gaakeer, overstijgen echter terecht deze tweedeling en benaderen Recht en Literatuur vanuit een holistisch perspectief, er terecht van uitgaande dat beide facetten niet van elkaar gescheiden kunnen worden. Uitgangspunt daarbij is dat het lezen van literatuur van u een beter jurist en een beter mens *tout court* kan maken.

Law and Literature wordt vaak beschouwd als een Anglo-Amerikaans project. Wat daarbij echter uit het oog verloren wordt, is dat er geen enkele reden is om ook de Nederlandstalige literatuur niet bij dit project te betrekken. De voorbeelden hierboven toonden het al aan: ook in het Nederlands zijn meesterlijke juridische verhalen geschreven en ieder van u kan er wellicht nog enkele aan dat rijtje toevoegen. Verschillende Nederlandstalige rechtsgeleerden laten zich dan ook zeer terecht niet onbetuigd in de Recht en Literatuur-beweging. Ik denk daarbij aan namen zoals Jeanne Gaakeer, Hans Nieuwenhuis, Sanne Taekema, Eric Dirix, Koen Lemmens, Willem Witteveen, René Focqué, enz. Ook de lezin-

genreeks die de Rechtsfaculteit van de KU Leuven in februari en maart 2017 organiseert over Recht en Literatuur wenst de Vlaamse jurist voor dit ongemeen boeiende onderwerp te enthousiasmeren.

De Vlaamse Juristenvereniging sluit zich graag bij deze beweging aan door voor u een heuse Recht en Literatuur-debatavond te organiseren. Verschillende bekende gezichten uit het Vlaamse juridische landschap kruisen de degens met elkaar en proberen u, het publiek, te overtuigen waarom het boek of de schrijver die zij vertegenwoordigen de absolute prioriteit op uw leeslijst verdient. Een democratische rechtsstaat waardig volgt er op het einde van de avond uiteraard een stemronde waarin u uw voorkeur kunt duidelijk maken. Wat u kunt verwachten, vraagt u? Met volgende namen wordt alvast een tip van de sluier opgelicht: Bernard Hubeau (VUB en UA) zal u trachten te overtuigen van Albert Camus, Eric Wauters (politiecommissaris) zal pleiten voor Charles Dickens en Robbie Tas (KUL en VUB, advocaat Intui) zal de kwaliteiten van Godfried Bomans in de verf zetten. Een inleiding op Recht en Literatuur wordt verzorgd door Benjamin Verheye (KUL) en een uitleiding door Sanne Taekema (Erasmus Universiteit Amsterdam). Dit alles heeft plaats op woensdagavond 28 maart in het charmante en uiterst toepasselijke kader van boekhandel Boekarest op het Ladeuzeplein te Leuven. U bent allen van harte welkom.

Meer informatie vindt u op www.vjv.be.

Benjamin Verheye
Instituut voor Goederenrecht,
KU Leuven